

N:o 53.

Af herr **J. G. Hazén**, om tillägg till § 26 mom. 1 i lagen angående tillsättning af presterliga tjänster.

I prestvalsförordningen den 1 april 1843 var stadgadt: »Rösträttighet utöfve hufvader; men är han frånvarande och skriftlig voteringsedel eller muntlig fullmakt icke lemnat, röste hustrun. Lag samma vare, om han under förmyndare satt är.»

Såsom bekant, upphörde denna rättighet för gift qvinna genom nu gällande prestvalslag af den 26 oktober 1883, och detta helt visst genom dess anslutning till den grundsats, som uppbär den kommunala rösträtten.

I följd af uppkomna olägenheter häraf — synnerligast med afseende på skärgårdsbefolkningen — täcktes Kongl. Maj:t inför 1893 års kyrkomöte framlemna ett förslag, upptagande ett tillägg till § 26 mom. 1 i berörda lag, och detta af efterskrifna lydelse: »Utan hinder af hvad här ofvan i detta moment är stadgadt om utöfning af rösträtt, må, uppå framställning af församling, der vid prestval rösterna skola efter upprop afgifvas, Konungen, om han finner ortsförhållandena föranleda dertill, förordna, att, i händelse gift röstegande eller ombud för honom vid nämnda upprop icke låter sig afhöra, den röstegandes hustru, der hon vid uppropet sig anmäler, eger att vid valet utöfva mannens rösträtt, så framt hon är välfräjdad, tillhör svenska kyrkan och ej gjort anmälan om utträde ur densamma.» — Detta förslag till lagändring godkändes af kyrkomötet, hvarefter det öfvergick till 1894 års Riksdag. Här vann det enhälligt understöd af lagutskottet såsom ock

godkännande af Första Kammaren. Men i Andra Kammaren föll förslaget — hufvudsakligen af den anledning, att man önskade en mera oinskränkt och trogen återgång till den rättighet vid prestval, som gift qvinna förr egde.

Frågan är alltså för närvarande begrafven; men den förtjenar att återuppväckas. Det må ej förgätas, att den på det närmaste berör stora delar af vårt land — icke blott skärgårdsbefolkningen, utan t. ex. äfven de orter, der husfäderna emigrerat eller i öfrigt befinna sig i sådana vilkor, att de ej kunna bestämma öfver sin tid. Här gäller ock ett ärende, der qvinnan i regel plägar vara i hög grad intresserad och i öfrigt fullt ut lika väl kvalificerad som mannen, hvartill kommer, att gift qvinnas rösträttighet i forna tider ej förorsakat någon olägenhet. Med öfvervägande häraf synes det välbetänkt, att gift qvinna med det allra första återfår den rösträtt, hon mistat. Skulle än så vara, att för vidgad frihet i oförmälda syfte går något vid sidan af den rösträttsprincip, som ligger till grund för vår kommunallagstiftning, så är väl ändå här ett område, der både grannlagenhet, billighet, rättvisa och tradition gifva sitt utslag till förmån för berörda sida af personlighetsprincipen.

I anledning häraf tillåter jag mig vördsamt föreslå,

att Riksdagen behagade för sin del besluta ett tillägg till § 26 mom. 1 i prestvalslagen den 26 oktober 1883 af efterskrifna innehåll:

Utan hinder af hvad här ofvan i detta moment är stadgadt om utöfning af rösträtt, må, i händelse gift röstegande eller ombud för honom vid nämnda upprop icke låter sig afhöra, den röstegandes hustru, der hon vid uppropet sig anmäler, ega att vid valet utöfva mannens rösträtt, så framt hon är välfräjdad, tillhör svenska kyrkan och ej gjort anmälan om utträde ur densamma.

Stockholm den 28 januari 1897.

J. G. Hazén.
